

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 września 2022 r.

Sąd Apelacyjny w (...) I Wydział Cywilny i Własności Intelektualnej

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Ryszard Marchwicki

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Surażyńska

po rozpoznaniu w dniu 22 września 2022 r. w (...)

na rozprawie

sprawy z powództwa V. G.

przeciwko Zakładowi (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ś.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w(...)

z dnia 7 lipca 2021 r. sygn. akt (...)

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

I. powództwo oddala;

II. zasądza od powódki na rzecz pozwanego 5.417 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za I instancję;

2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego 4.156 zł tytułem zwrotu opłaty od apelacji oraz kwotę 4.050 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Ryszard Marchwicki

UZASADNIENIE

Pozwem z 12 listopada 2020r. skierowanym przeciwko Zakładowi (...) sp. z o.o. powódka – V. G. - domagała się zapłaty na swoją rzecz kwoty 85.109,99 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz kosztami procesu, tytułem ekwiwalentu za stosowanie się przez powódkę do ustaleń umowy w przedmiocie powstrzymania się od prowadzenia działalności konkurencyjnej.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym z 31 grudnia 2020r. referendarz sądowy zasądził dochodzoną należność od pozwanego na rzecz powódki (k.29).

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa

Wyrokiem z dnia 7 lipca 2021 r Sąd Okręgowy w (...):

I. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 85 109,99 zł (osiemdziesiąt pięć tysięcy sto dziewięć złotych 99/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 9 listopada 2020 roku do dnia zapłaty;

II. kosztami postępowania obciążył pozwanego i z tego tytułu zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę: 9672,00 zł.

Podstawą rozstrzygnięcia były następujące ustalenia i wnioski Sądu I Instancji.

W dniu 28 czerwca 2018r. strony zawarły umowę o świadczenie usług zarządzania (kontrakt menedżerski), zgodnie z którą powódka V. G. została powołana do pełnienia funkcji prezesa zarządu pozwanej spółki – Zakładu (...) sp. z o.o..

W par.6 umowy strony uregulowały kwestię zakazu konkurencji. Powódka została zobligowana do powstrzymywania się od zajmowania działalnością konkurencyjną w czasie trwania umowy. W pkt.2 par.6 wskazano, że powódka, o ile będzie pełniła swoją funkcję przez co najmniej 3 miesiące zobowiązuje się, że w okresie 6 miesięcy po ustaniu funkcji nie będzie prowadziła działalności konkurencyjnej wobec pozwanej spółki. Powódce przysługiwać miało przez okres trwania zakazu konkurencji odszkodowanie za każdy miesiąc w wysokości 100% wynagrodzenia miesięcznego podstawowego, płatne do 10 każdego miesiąca, pod warunkiem złożenia przez powódkę pisemnego oświadczenia o przestrzeganiu zakazu konkurencji. W par. 8 pkt 2 strony ustaliły wysokość miesięcznego wynagrodzenia powódki na kwotę 13 211,34 zł brutto.

W dniu 22 października 2018r. do 4 czerwca 2019r. powódka była tymczasowo aresztowana. W dniu 25 października 2018r., z uwagi na tymczasowe aresztowanie powódki, rada nadzorcza pozwanej spółki podjęła uchwałę o odwołaniu powódki z pełnionej funkcji z dniem 25 października. Pozwany poinformował powódkę o odwołaniu z funkcji pismem z 5 listopada 2018r. wysłanym na adres zamieszkania powódki. O odwołaniu powódka dowiedziała się dopiero po wyjściu z aresztu, w czerwcu 2019r. Tymczasowe aresztowanie powódki nie miało żadnego związku z wykonywanymi przez nią obowiązkami w pozwanej spółce. Powódka nie została dotąd prawomocnie skazana za przestępstwo, z którym związane było tymczasowe aresztowanie. Powódka nie wykonywała żadnej działalności konkurencyjnej w okresie 6 miesięcy od odwołania jej z funkcji prezesa zarządu pozwanej spółki.

Pismem z 23 sierpnia 2019r. powódka złożyła oświadczenie o przestrzeganiu zakazu konkurencji w okresie 6 miesięcy od dnia odwołania jej z funkcji prezesa zarządu pozwanego i zwróciła się do pozwanego o wypłatę wynagrodzenia z tytułu przestrzegania zakazu konkurencji. Pismo zostało doręczone 2.09.2019 roku.

W odpowiedzi, pozwany w piśmie z 22 listopada 2019r. odmówił wypłaty wynagrodzenia twierdząc, że oświadczenie o powstrzymywaniu się od działalności konkurencyjnej powódka winna była złożyć w trakcie obowiązywania zakazu konkurencji, a nie po jego ustaniu. Ponadto pozwany podał, że powódce została wypłacona odprawa, która pełniła funkcję kompensacyjną.

W dniu 2 grudnia 2019r. doszło do połączenia Zakładu (...) sp. Z o.o. z Zakładem (...) sp. Z o.o. – obecnie Zakład (...) sp. z o.o.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Sąd wskazał, że poza sporem pozostawała kwestia połączenia stron umową z 28 czerwca 2018r. zwaną kontraktem menedżerskim.

Dalej sąd wskazał, że zakaz konkurencji należy do standardowych elementów kontraktu menadżerskiego. Klauzula ta musi określać czas na jaki została ustanowiona, przedmiot tj. jakiej działalności dotyczy, podmiot tj. na rzecz jakich podmiotów nie wolno zobowiązanemu podejmować działalności oraz odszkodowanie, jakie przysługuje pracownikowi za przestrzeganie zakazu konkurencji.

W § 6 ust.2 umowy z 28 czerwca 2018r. ustanowiono klauzulę zakazu konkurencji, zgodnie z którą powódka, o ile będzie pełniła swoją funkcję przez co najmniej 3 miesiące zobowiązuje się, iż w okresie 6 miesięcy po ustaniu pełnienia przez nią funkcji nie będzie prowadziła działalności konkurencyjnej wobec spółki. Powódce przysługuje przez okres trwania zakazu konkurencji odszkodowanie za każdy miesiąc w wysokości 100% wynagrodzenia miesięcznego podstawowego, otrzymanego przez powódkę przed ustaniem pełnienia funkcji, płatne do 10 każdego miesiąca z dołu pod warunkiem złożenia przez zarządzającego pisemnego oświadczenia o przestrzeganiu zakazu konkurencji (k.16).

Zasadniczy problem w ocenie sądu dotyczył konieczności złożenia przez powódkę oświadczenia o przestrzeganiu zakazu konkurencji.

Rozstrzygając ten problem sąd okręgowy uwzględnił regulacje dotyczące wykładni oświadczenia woli zawarte w art. 65 kc, zgodnie z którym oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje (§ 1). W umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu (§ 2). To rozłożenie akcentów oznacza, że argumenty językowe (gramatyczne, semantyczne) mają znaczenie drugorzędne i ustępują argumentom odnoszącym się do woli stron, ich zamiarów i celów.

Sąd podkreślił, że art. 65 § 2 k.c. w sposób odmienny określa sposób dokonywania wykładni oświadczeń woli stron, niż to ma miejsce w przypadku wykładni tekstu aktu prawnego. Zamiar i cel umowy znajdują się na pierwszym miejscu, a dopiero w dalszej kolejności należy uwzględniać dosłowne brzmienie tej umowy (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 czerwca 1999 r. sygn. akt (...)). Takie stanowisko spotkało się z aprobatą doktryny (por. glosa do powołanego wyroku Sądu Najwyższego Z. R., (...), z. 6, poz. 92).

Możliwa jest zatem sytuacja, w której właściwy sens czynności prawnej przy uwzględnieniu kontekstu złożonych oświadczeń woli, będzie odbiegał od jej znaczenia w świetle reguł językowych. Na gruncie komentowanego artykułu przyjmuje się tzw. kombinowaną metodę wykładni. Za tą metodą opowiada się nie tylko doktryna prawa cywilnego, ale i judykatura (zob. przykładowo wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2007 r., (...)). Metoda, o której w tym miejscu mowa, zakłada interpretację oświadczeń woli uwzględniającą jednoczesną realizację dwóch wartości: konieczność respektowania woli podmiotu składającego oświadczenie i potrzebę ochrony zaufania osób trzecich do treści złożonego oświadczenia. Znaczenie kombinowanej metody wykładni podkreślił Sąd Najwyższy w uchwale składu 7 sędziów z dnia 29 czerwca 1995 r. (sygn. akt (...)). Analiza uchwały dokonana przez A. S. wskazuje, że w świetle stanowiska Sądu Najwyższego należy wyróżnić dwie fazy stosowania tej metody.

W pierwszej z nich decydujące znaczenie należy przyznać rzeczywistej woli stron. Jeżeli natomiast okaże się, że strony nie przypisywały złożonemu oświadczeniu takiego samego znaczenia, należy przejść do drugiej fazy, w której w sposób obiektywny ustala się właściwe znaczenie oświadczenia, biorąc pod uwagę, jak adresat oświadczenia rozumiał jego sens i jak powinien ten sens rozumieć (zob. A. Szpunar, W sprawie wykładni zobowiązania wekslowego, (...), nr (...), s. (...)). Stanowisko doktryny znajduje potwierdzenie także w najnowszej judykaturze. W wyroku z dnia 13 czerwca 2012 r. (sygn. akt (...)) Sąd Najwyższy stwierdził: „w odniesieniu do wykładni oświadczeń woli na gruncie art. 65 k.c. należy stosować kombinowaną metodę ich interpretacji, opartą na kryterium subiektywnym i obiektywnym, dążyć do odtworzenia rzeczywistej woli stron. Tekst dokumentu i językowe reguły znaczeniowe stanowią podstawę wykładni oświadczeń w nim zawartych. Uwzględniać również należy, przy interpretacji poszczególnych wyrażeń, kontekst i związki treściowe, występujące pomiędzy zawartymi w tekście postanowieniami oraz cel oświadczenia. Jeśli złożone oświadczenia są niejasne, to sięgnąć należy do okoliczności towarzyszących ich złożeniu, a w odniesieniu do woli stron, ich zamiarów i celów, które stwierdzone być mogą pozadokumentowymi środkami dowodowymi” (tak: Sygn. akt (...)).

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania należało stwierdzić, że już podpisując umowę w dniu 28 czerwca 2018r. strony zgodziły się co do tego, że powódka przez okres 6 miesięcy powstrzyma się od działań konkurencyjnych wobec pozwanej spółki, w zamian na co przysługuje jej będzie odszkodowanie w wysokości miesięcznego wynagrodzenia. Podstawowym warunkiem wypłaty odszkodowania powódce było niepodejmowanie działalności konkurencyjnej wobec pozwanego. Niewątpliwie powódka ten warunek spełniła. W ocenie sądu, okoliczność, że powódka przebywała

areszcie tymczasowym, niewątpliwie w znacznym stopniu ogranicza możliwości osobistego zajmowania się działalnością konkurencyjną, jednakże tego nie wyklucza. Nie wyklucza również możliwości prowadzenia działalności np. przez pełnomocnika lub z wykorzystaniem dostępnych środków komunikacji np. elektronicznej.

Pozwany podniósł zarzut, że warunkiem wypłaty powódce odszkodowania było przedkładanie przez nią comiesięcznych oświadczeń o powstrzymywaniu się od działalności konkurencyjnej. Analizując jednak zapis umowy, a także biorąc pod uwagę zeznania powódki dotyczące jej rozumienia zapisów umowy (pozwany nie zeznawał w sprawie) należało uznać, że – wbrew twierdzeniom pozwanego – intencją stron było niepodejmowanie działań konkurencyjnych w bardzo szerokim znaczeniu, a w konsekwencji samo złożenie przez powódkę oświadczenia o powstrzymywaniu się od działań konkurencyjnych, co też powódka uczyniła. O konieczności składania comiesięcznych oświadczeń nie świadczy bowiem ani literalne brzmienie zapisu par.6 ust.2 umowy, ani żadna inna okoliczność. Zapis umowy w tym zakresie nie wskazuje terminu do którego powódka ma obowiązek takie oświadczenie złożyć. W umowie wprowadzono jedynie termin płatności świadczenia. W ocenie sądu treść umowy wskazuje na to, że oświadczenie powódki o powstrzymaniu się od działalności konkurencyjnej stanowi warunek konieczny dla powstania wymagalności roszczenia o zapłatę odszkodowania, a w szczególności do zastosowania terminu płatności świadczenia do 10-go dnia miesiąca z dołu.

Strona pozwana powołała w swoich rozważaniach wyrok Sądu Najwyższego z 12 lutego 2013r. ((...)), w którym Sąd stwierdził, że złożenie przez byłego pracownika w każdym następnym miesiącu po rozwiązaniu stosunku pracy, zawartego w umowie o zakazie konkurencji oświadczenia o powstrzymaniu się od prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec pracodawcy, może być ocenione jako spełnienie warunku określonego w art. 89 k.c., obligującego pracodawcę do wypłaty odszkodowania z art. 1012 § 1 k.p. Dopiero bowiem po otrzymaniu takiej informacji pracodawca ma podstawy do konstatacji, że pracownik rzeczywiście wykonuje zawartą umowę. Może też na bieżąco weryfikować te okoliczności i wyrażać swoje stanowisko w tej kwestii. Naruszenie przez byłego pracownika umowy o zakazie konkurencji upoważnia byłego pracodawcę do wstrzymania wypłat dalszych rat odszkodowania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2012 r., (...), (...) nr (...), poz. (...)). Wyrok ten jednak został wydany w innych okolicznościach faktycznych: przede wszystkim powód w tamtej sprawie podpisał wyraźne zobowiązanie do comiesięcznego składania oświadczeń, a ponadto podjął konkurencyjne zatrudnienie. Nie spełnił zatem warunków do otrzymania wynagrodzenia z tytułu powstrzymywania się od podjęcia konkurencyjnej działalności.

Tymczasem powódka od 22 października 2018r. do 4 czerwca 2019r. przebywała w areszcie śledczym, o czym pozwany miał wiedzę. Mimo to pismo z 5 listopada 2018r., w którym poinformował powódkę o odwołaniu jej z funkcji prezesa zarządu spółki wysłał tylko na jej adres zamieszkania. Powódka dowiedziała się zatem o odwołaniu dopiero po wyjściu z aresztu, w czerwcu 2019r., podczas, gdy umowny zakaz konkurencji minął 25 kwietnia 2019r. Powódka bez swojej winy, a za sprawą pozwanego, nie miała możliwości wcześniejszego dowiedzenia się o odwołaniu z funkcji prezesa zarządu i złożenia oświadczenia. Po wyjściu z aresztu powódka złożyła oświadczenie, że w okresie, w którym zakaz obowiązywał, nie świadczyła działalności konkurencyjnej, czego pozwany nie kwestionował. Jak wynika z art. 65 k.c., umowa wywiera poza skutkami w niej wyrażonymi również te, które wynikają z ustawy, zasad współżycia społecznego i ustalonych zwyczajów (vide: wyrok SN z 15.12.2006r. (...) Monitor Prawniczy z 2007r. nr 3 s.117).

W ocenie Sądu powódka spełniła warunki określone w par.6 ust1 i 2 umowy z 28 czerwca 2018r. – nie podjęła wobec pozwanego działań konkurencyjnych, a także złożyła oświadczenie o przestrzeganiu zakazu konkurencji.

W tym stanie rzeczy, w pkt.1 wyroku Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 85.109,99 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 9 listopada 2020r. Odsetki ustawowe za opóźnienie zostały orzeczone na podstawie art.481 § 1 kc oraz art. 482 kc. Na kwotę zasądzonego roszczenia składa się 79 268,04 zł należności głównej stanowiąca wartość 6 miesięcznego wynagrodzenia powódki (6x 13 211,34 zł) oraz 5841,95 zł odsetek ustawowych za opóźnienie naliczonych od 3.09.2019 roku do 8.11.2019 roku. Roszczenie powódki stało się wymagalne z dniem następnym po doręczaniu pozwanemu oświadczenia i wezwania do zapłaty z dnia 23.08.2019 roku, tj. od 3.09.2019 roku. Ponadto, zgodnie z art. 482 kc, od chwili wytoczenia powództwa, co miało miejsce 9.11.2019 roku, powódce należne są dalsze odsetki ustawowe za opóźnienie od zasądzonych w niniejszym wyroku odsetek.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie 2. wyroku, na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania. Pozwany przegrał spór w całości, a zatem winien zwrócić powódce całość poniesionych przez nią kosztów procesu. Z tytułu zwrotu kosztów procesu Sąd zasądził na rzecz powódki kwotę 5400 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika, 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa i kwotę 4255 zł tytułem opłaty od pozwu. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego Sąd ustalił na podstawie § 2 ust. 2 w zw. z §6 pkt.7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany który zaskarżył wyrok w całości i zarzucił.

1. naruszenie przepisów prawa procesowego mające istotny wpływ na rozstrzygnięcie, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie przez Sąd I instancji granic swobodnej oceny dowodów, dokonanie oceny dowodów z naruszeniem zasad doświadczenia życiowego i powszechnie przyjętymi regułami logiki, w sposób nieobiektywny, wybiórczy i z góry ukierunkowany na wykazanie obranych tez:

- poprzez przyjęcie, wbrew zgromadzonemu w sprawie materiałowi dowodowemu oraz wbrew zasadom doświadczenia życiowego, że Powódka w czasie obowiązującego ją zakazu konkurencji, przez cały czas jego trwania przebywając w areszcie, miała możliwość zajmowania się działalnością konkurencyjną np. poprzez pełnomocnika lub z wykorzystaniem środków komunikacji np. elektronicznej, podczas gdy w świetle dowodów zgromadzonych w sprawie i ocenionych przez Sąd I instancji za wiarygodne, spójne i logiczne, jednoznacznie wynika, że Powódka z racji ograniczonego kontaktu ze światem zewnętrznym nie mogłaby zajmować się taką działalnością;

- poprzez dowolne przyjęcie, że Powódka nie prowadziła działalności konkurencyjnej przy jednoczesnym zaniechaniu przez Sąd I instancji ustalenia, przedmiotu zakazu, tj. przed wykonywaniem jakiej działalności w określonym czasie powstrzymywała miała się Powódka z uwagi na łączący ją zakaz konkurencji, podczas gdy okoliczność ta ma istotne znaczenie dla możliwości oceny, czy zakaz był oraz mógł być przestrzegany, zwłaszcza w okolicznościach sprawy (późniejsze połączenie spółek oraz zakres działalności poprzednika prawnego Pozwanej);

- poprzez pominięcie statusu prawnego poprzednika prawnego Pozwanej jak i samej Pozwanej jako spółek komunalnych (w których 100% udziałów posiada Gmina Ś.), których głównym przedmiotem działalności jest działalność na rzecz (...) w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, którą charakteryzuje monopol naturalny, która to okoliczność miała istotne znaczenie dla prawidłowego określenia celu ustanowienia zakazu konkurencji;

- poprzez przyjęcie, wbrew regułom logiki, że Powódka powstrzymywała się od prowadzenia działalności konkurencyjnej, mimo iż w ocenie Sądu I instancji, Powódka dowiedziała się o odwołaniu dopiero po wyjściu z aresztu, w czerwcu 2019 r. tj. po upływie 6 miesięcy od odwołania, w którym to czasie zakaz konkurencji obowiązywał, podczas gdy - aby Powódka w ogóle mogła „powstrzymywać się” (nie podejmować określonych działań konkurencyjnych), wpieryw musi powziąć informację o tym, że obowiązana jest w określonym czasie wstrzymywać się od ustalonych działań konkurencyjnych wobec Pozwanej;

- poprzez przyjęcie, wbrew doświadczeniu życiowemu i uznanie za wiarygodne zeznania Powódki, że nie posiadała wiedzy o odwołaniu jej z funkcji prezesa zarządu wobec zatrzymania jej i zastosowania tymczasowego aresztu, a w konsekwencji rozpoczęcia biegu okresu wyznaczonego przez strony jako czas nakazu powstrzymywania się od działalności konkurencyjnej, podczas gdy Powódka pełniąc funkcję kluczową w spółce jaką jest funkcja prezesa zarządu jako osoba wykształcona i doświadczona, w tym dysponując wiedzą o zakresie swoich uprawnień jako prezesa zarządu w łączącej ją umowie ze poprzednikiem prawnym Pozwanej (obowiązek osobistego świadczenia usług wynikających z Umowy) musiała świadoma była, że zastosowanie wobec niej środka izolacyjnego spowoduje bezzwłocznie jej odwołanie, a także wbrew materiałowi dowodowemu znajdującemu się w aktach sprawy w postaci ocenionych za wiarygodne zeznań Powódki, w których przyznała, że posiadała wiedzę, iż poprzednik prawny Pozwanej niezwłocznie dowie się o zastosowaniu wobec niej tymczasowego aresztu;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 65 § 1 i § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 z późn. zm.) poprzez błędną jego wykładnię i przyjęcie przez sąd i Instancji, że zawierając w dniu 28 czerwca 2018 r umowę o świadczenie usług zarządzania spółką w związku ze sprawowaniem przez Powódkę funkcji prezesa zarządu spółki będącej poprzednikiem prawnym Pozwanej (dalej: (...)) zamiarem stron, celem postanowień o zakazie konkurencji określonych w Umowie i zgodne z zasadami współzycia społecznego oraz ustalonym zwyczajem:

- „nieprowadzenie działalności konkurencyjnej”, o czym mowa w § 6 ust. 2 Umowy oraz „powstrzymanie się od zajmowania się działalnością konkurencyjną”, o którym mowa w § 6 ust. 1 Umowy może być wykonywane w sposób nieświadomy, a tym samym wystarczającym do realizacji zakazu konkurencji było nawet hipotetyczne powstrzymanie się przez Powódkę przed pojęciem jakiegokolwiek pracy (nieświadome zaniechanie działania);
- było objęcie zakazem konkurencji Powódki i zobowiązanie się poprzednika prawnego Pozwanej do zapłaty odszkodowania z powyższego tytułu w oderwaniu od działalności Zakładu (...) sp. z o.o.;
- wyłącznie jednorazowe i w dowolnym momencie złożenie oświadczenia przez zarządzającą (Powódkę) o przestrzeganiu zakazu konkurencji;
- była możliwość gratyfikowania Powódki po jej odwołaniu, nawet w sytuacjach obciążających Powódkę i to mimo wypłaty na jej rzecz innego świadczenia kompensacyjnego jakim była odprawa w wysokości 3-krotności części stałej wynagrodzenia, a także nawet wówczas gdy z dnia na dzień spółka znalazła się w trudnym położeniu bez możliwości działania kluczowego organu - Zarządu i z koniecznością podjęcia szybkich działań dla utrzymania ciągłości działalności spółki;

podczas gdy właściwa wykładnia zapisów Umowy w kontekście sytuacyjnym w jakim znalazły się strony, jednoznacznie wskazuje, że zamiarem stron oraz celem postanowień o zakazie podejmowania działalności konkurencyjnej zastrzeżonych w § 6 Umowy zgodnym z zasadami współzycia społecznego było to, aby:

— ***Powódka zaniechała, tj. świadomie powstrzymała się przed podejmowaniem działalności konkurencyjnej;***

- objąć zakazem konkurencji działalność, która była możliwa do podjęcia w odniesieniu do działalności jaką ówczesnie wykonywała spółka zarządzana przez Powódkę - Zakład (...) sp. z o.o. (ewentualnie podmioty od niej zależne gdyby takowe zostały powołane co jednak nie miało miejsca)
- Powódka przez cały okres przestrzegania zakazu konkurencji, systematycznie informowała o przestrzeganiu zakazu, bowiem z treści Umowy oraz istoty tej instytucji wynika, że to obowiązkiem zarządzającego jest powstrzymanie się od określonej działalności i aby druga strona mogła dowiedzieć się o ziszczeniu przesłanki (warunku) do wypłaty (realizacji swojego obowiązku), musi zostać o tym poinformowana a nadto, że zastrzeżony w § 6 ust. 2 Umowy warunek dotyczył wypłaty odszkodowania a nie terminu jego wypłaty;
- Powódka nie została nagrodzona w sytuacji, gdy Umowa zostanie rozwiązana z przyczyn obciążających Powódkę, stawiając spółkę z dnia na dzień w trudnym położeniu organizacyjnym.

3. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 65 § 1 k.c. i art. 5 k.c.: poprzez całkowite pominięcie przez Sąd I instancji w ocenie oświadczeń woli i zachowania Powódki zasad współzycia społecznego, takich jak zasady sprawiedliwości, uczciwości, lojalności lokalnej, nieprzedkładania prywatnych interesów kosztem społeczności lokalnej, zgodnie z którymi:

- nieuprawnionym jest domaganie się odszkodowania za okres aż 6 miesięcy, w sytuacji, gdy umowa o zakazie konkurencji łączyła strony niespełna 4 miesiące (czas w którym możliwe jest domaganie się odszkodowania jest dłuższy aniżeli pełnienie funkcji członka zarządu spółki po zawarciu umowy o zakazie konkurencji);

- wygórowanym jest żądanie odszkodowania w równowartości aż 100% miesięcznego wynagrodzenia za każdą z 6 rat, podczas gdy nawet regulacje kodeksowe chroniące pracowników, gwarantują odszkodowanie nie niższe aniżeli 25% dotychczasowego wynagrodzenia a w umowie obejmującej zakaz konkurencji łączącej strony przyjęto maksymalny pułap odszkodowania, który mógł być zastrzeżony umowie o świadczenie usług zarządzania z członkiem zarządu spółki komunalnej określonej w ustawie z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1907 z późn. zm.);

- nieuprawnionym jest oczekiwanie, że społeczność lokalna, w opłatach za dostarczanie wody i odprowadzenie ścieków, składać się będzie na odszkodowanie dla Powódki, które jest wygórowane w realiach wskazanych powyżej,

- niesprawiedliwe jest oczekiwanie, że wszystkie negatywne skutki związane z realizacją umowy o zakazie konkurencji ponosić będzie Pozwana, podczas gdy Pozwana nie miała żadnego wpływu na treść umowy (na jej warunki);

a w konsekwencji czego wydanie orzeczenia zasądzenie roszczenia które jest sprzeczne ze społeczno - gospodarczym przeznaczeniem prawa.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwana wniosła o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości,
2. zasądzenie od Powódki na rzecz Pozwanej kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Powódka w odpowiedzi na apelację wniosła o:

1. oddalenie apelacji pozwanego w całości;
2. zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podziela dokonane przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne , które zresztą nie były kwestionowane przez strony . Natomiast dokonał odmiennej oceny prawnej rozstrzygnięcia.

Po pierwsze Sąd Apelacyjny nie podziela stanowiska a Sądu Okręgowego , iż powódka przebywając w areszcie śledczym , przez cały okres objęty zakazem konkurencji miała realną możliwość , ewentualnego podjęcia pracy konkurencyjnej.

Sąd podziela stanowisko skarżącego , że powódka w czasie obowiązującego ją zakazu konkurencji, przez cały czas jego trwania przebywając w areszcie de facto nie miała możliwości zajmowania się działalnością konkurencyjną np. poprzez pełnomocnika lub z wykorzystaniem środków komunikacji np. elektronicznej, albowiem powódka z racji ograniczonego kontaktu ze światem zewnętrznym nie mogłaby zajmować się taką działalnością; Taka ocena sytuacji jest zgodna zarówno z zasadami logiki jak i doświadczenia życiowego . Powódka bowiem w swoich zeznaniach wyraźnie oświadczyła , że nie mogła kontaktować się z nikim z zewnątrz z wyjątkiem małoletniej córki.

Nie ulega natomiast wątpliwości , że odszkodowanie związane z zakazem konkurencji dotyczy jedynie sytuacji w których osoba taka ma realną możliwość podjęcia takiej działalności ale tego nie robi. Brak natomiast jakichkolwiek podstaw do wypłacenia odszkodowanie w sytuacji gdy taka osoba jest pozbawiona obiektywnie takich możliwości . Co prawda rację ma pełnomocnik powódki , że zgodnie z zapisami umowy prawo do odszkodowania wygasa jednie w przypadku określonym w pkt 3 § 6. Nie ulega jednak wątpliwości że taka sytuacja jak w tej sprawie była trudna

do przewidzenia , lub wręcz niemożliwa, a wypłacenie takiego odszkodowania tymczasowo aresztowanej należy też ocenić w świetle zasad współzycia społecznego jako nienależne .

Ubocznie jedynie można wskazać , że – dając wiarę powódce iż o odwołaniu jej z funkcji prezesa dowiedziała się po opuszczeniu A.Ś , oświadczenie takie powinna złożyć niezwłocznie po opuszczeniu tego aresztu.

Powódka A.Ś opuściła w dniu 4 czerwca 2019 r , a oświadczenie złożyła dopiero w dniu 23 sierpnia 2019 r. , a więc prawie trzy miesiące po opuszczeniu aresztu. Złożenia takiego oświadczenia w tym terminie jest sprzeczne z celem zawartej umowy i nie może być ocenione jako spełnienie warunku zawartego w umowie.

I wreszcie nie można nie uwzględnić okoliczności w jakich doszło do odwołania powódki z funkcji prezesa . Po pierwsze nastąpiło to wyłącznie z przyczyn leżących po stronie powódki i przez nią zawinionych , sytuacja uniemożliwiła dalsze sprawowanie funkcji , a po drugie funkcję tę powódka pełniła przez okres jedynie niecałych 4 miesięcy. W takiej sytuacji wypłacenie odszkodowania w wysokości 6 miesięcznych poborów jest oczywiście nieuzasadnione., narusza bowiem zasady współzycia społecznego.

Zmiana orzeczenia przez Sąd Apelacyjny spowodowała również zmianę orzeczenia cio do kosztów .

Kosztami tymi sąd zgodnie z art. 98 k.p.c. obciążył w całości powódkę i na podstawie § 2 pkt.6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 października 2015 r w sprawie opłat za czynności radców prawnych zasądził od powódki na rzecz pozwanego 5.417 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Mając powyższe na uwadze sąd apelacyjny na podstawie art 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i orzekł jak w punkcie 1.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108§ 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 października 2015 r w sprawie opłat za czynności radców prawnych

Ryszard Marchwicki

Niniejsze pismo nie wymaga podpisu własnoręcznego na podstawie § 21 ust. 4 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej jako właściwie zatwierdzone w sądowym systemie teleinformatycznym.

--	--	--